

ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ ΝΕΦΡΟΥ
Διευθύντρια: Αν. Καθηγήτρια Σμαράγδη Μαρινάκη
ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ « ΛΑΪΚΟ »

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΝΕΦΡΟΥ ΑΠΟ «ΟΡΙΑΚΟΥΣ» ΖΩΝΤΕΣ ΔΟΤΕΣ: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΕΚΒΑΣΗΣ ΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΛΗΠΤΩΝ

Ε. Κάψια, Μ. Κορογιάννου, Α. Παναγάκης, Χ. Μπίντας, Μ. Σμυρλή,
Ζ. Κλεινάκη, Φ. Πάσχου, Μ. Κύλλα, Σ. Μαρινάκη

27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νεφρολογίας, 20-23 Μαΐου 2026, Αλεξανδρούπολη

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΝΕΦΡΟΥ

- ❑ Η μεταμόσχευση νεφρού αποτελεί τη θεραπεία εκλογής για τους ασθενείς με ΧΝΝΤΣ.
- ❑ Η έλλειψη επαρκούς αριθμού νεφρικών μοσχευμάτων για την κάλυψη των αναγκών του συνεχώς αυξανόμενου πληθυσμού ασθενών με ΧΝΝΤΣ οδήγησε σε:
 - ✓ Αύξηση της αξιοποίησης ζώντων δοτών
 - ✓ Διεύρυνση των κριτηρίων αποδοχής μοσχευμάτων
 - από αποβιώσαντες δότες
 - από ζώντες δότες

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

- ❑ Η συνεχής αύξηση του **γηραιού πληθυσμού**

- ❑ Η συνεχής αύξηση της επίπτωσης **παθήσεων σχετιζόμενων με τον δυτικό τρόπο ζωής:**
 - ✓ **Αρτηριακή υπέρταση**
 - ✓ **Σακχαρώδης Διαβήτης**
 - ✓ **Παχυσαρκία**
 - ✓ **Καρδιαγγειακή νόσος**

«ΟΡΙΑΚΟΙ» ΖΩΝΤΕΣ ΔΟΤΕΣ - ΖΩΝΤΕΣ ΔΟΤΕΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

❑ Δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός στη διεθνή βιβλιογραφία

❑ Συνήθως αφορούν ΖΔ:

- ✓ **Μεγαλύτερης** ηλικίας
ή/και
- ✓ **Με συννοσηρότητες:**
 - Αρτηριακή υπέρταση
 - Διαταραγμένη ανοχή της γλυκόζης
 - Παχυσαρκία
 - Πρωτεϊνουρία
 - Ήπια επηρεασμένη νεφρική λειτουργία κ.ά.

Ιαπωνία:

- Το ποσοστό των **ΖΔ >60** ετών αυξήθηκε από **3,2%** το 2000 στο **24,3%** το 2010.
- Μεταξύ 2008-2018, οι δότες ηλικίας **70-89 ετών** αποτελούσαν το **13,6% των ΖΔ**.

ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΗΣ Η ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΝΕΦΡΟΥ ΑΠΟ «ΟΡΙΑΚΟ» ΖΩΝΤΑ ΔΟΤΗ ;

Ινδία 01/2012 - 09/2020

□ N=73/205 (35,6%) «Οριακοί» ΖΔ

➤ Παρόμοια βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα συγκριτικά με τους μη «οριακούς» δότες

➤ Συγκρίσιμη η λειτουργία του μοσχεύματος στα 2 έτη μεταξύ ληπτών με «οριακό» ΖΔ και εκείνων με μη «οριακό» ΖΔ

Ηλικία ≥ 60 έτη

BMI ≥ 30 kg/m²

eGFR < 80 ml/min/1.73 m²

Αρτηριακή υπέρταση

Πρωτεϊνουρία

Διαταραγμένη ανοχή στη γλυκόζη

Λιθίαση/ Νεφρικές κύστες

ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΗΣ Η ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΝΕΦΡΟΥ ΑΠΟ «ΟΡΙΑΚΟ» ΖΩΝΤΑ ΔΟΤΗ ;

Ιαπωνία 06/2006 - 04/2019

☐ **N=31/107 (30%) «Οριακοί» ΖΔ**

➤ **Καμία διαφορά στη μείωση του eGFR μεταξύ «οριακών» και μη «οριακών» ΖΔ**

➤ **Παρόμοια 5ετής επιβίωση νεφρικών μοσχευμάτων από «οριακούς» (89%) και μη «οριακούς» (95%) ΖΔ**

Ηλικία ≥ 70 έτη

BMI ≥ 30 kg/m²

CrCl < 80 ml/min

Αρτηριακή υπέρταση

HbA1c $> 6,2\%$

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- Η αξιολόγηση της **ασφάλειας** και της **μακροχρόνιας έκβασης** των «**οριακών**» **ζώντων δοτών** νεφρού του κέντρου μας.
- Η αξιολόγηση της **νεφρικής έκβασης** των αντίστοιχων **ληπτών** τους.

ΥΛΙΚΟ & ΜΕΘΟΔΟΙ

- ❑ **Αναδρομική** μελέτη ζώντων δοτών νεφρού που παρακολουθούνται στο Ιατρείο Ζώντων Δοτών του Γ.Ν.Αθηνών «Λαϊκό»
- ❑ Συνολικά **430 ζώντες δότες** νεφρού με επαρκή μακροχρόνια δεδομένα
- ❑ Χρονική περίοδος μεταμοσχεύσεων: **09/2000** έως **07/2025**

ΥΛΙΚΟ & ΜΕΘΟΔΟΙ

□ Ως «οριακοί» δότες (ΟΔ) χαρακτηρίστηκαν δότες:

✓ ηλικίας ≥ 65 ετών

ή

✓ ηλικίας < 65 ετών με ≥ 1 συννοσηρότητα:

- Αρτηριακή υπέρταση
- Σακχαρώδης διαβήτης ή προδιαβήτης
- $BMI \geq 27 \text{ kg/m}^2$

□ Μελετήθηκαν **166/430 (38.6%)** «οριακοί» δότες και οι αντίστοιχοι λήπτες τους

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ «ΟΡΙΑΚΩΝ» ΖΩΝΤΩΝ ΔΟΤΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΩΡΕΑ

Baseline donors' characteristics	<i>N=166</i>
Women, n (%)	120 (72,3)
Age, mean	65 ± 8,3
Age ≥ 65y, n (%)	108 (65)
eGFR, CKD-EPI 2021, ml/min/1,73m², mean	90,3 ± 12
Hypertension, n (%)	63 (37,9)
Diabetes Mellitus / Prediabetes, n (%)	13 (7,8)
BMI ≥ 27 kg/m²	86 (51,8)
Comorbidity = 1, n (%)	92 (55,4)
Comorbidity ≥ 2, n (%)	34 (20,5)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΗΠΤΩΝ

<i>Recipients' Characteristics</i>	<i>N=166</i>
Age, median (IQR)	43 (14)
Women, n (%)	65 (39,1)
Months on dialysis, median (IQR)	12 (25,2)
ABO / HLA incompatibility, n (%)	52 (31,3)
Relationship	
• Mother, n (%)	80 (48,19)
• Father, n (%)	32 (19,27)
• Wife / Husband, n (%)	29 (17,49)
• Sister / Brother, n (%)	12 (7,22)
• Uncle / Aunt, n (%)	6 (3,61)
• Kidney donation, n (%)	3 (1,80)
• Grandmother, n (%)	1 (0,60)
• Mother-in-law, n (%)	1 (0,60)
• Cousin, n (%)	1 (0,60)
• Paired kidney exchange, n (%)	1 (0,60)

ΝΕΦΡΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ «ΟΡΙΑΚΩΝ» ΖΩΝΤΩΝ ΔΟΤΩΝ

Νεφρική λειτουργία
(eGFR ml/min/1.73m²)

Πρωτεϊνουρία
(mg/24h)

6 μήνες

60 ± 11,9

95 (IQR: 63,5)

12 μήνες

61,7 ± 14

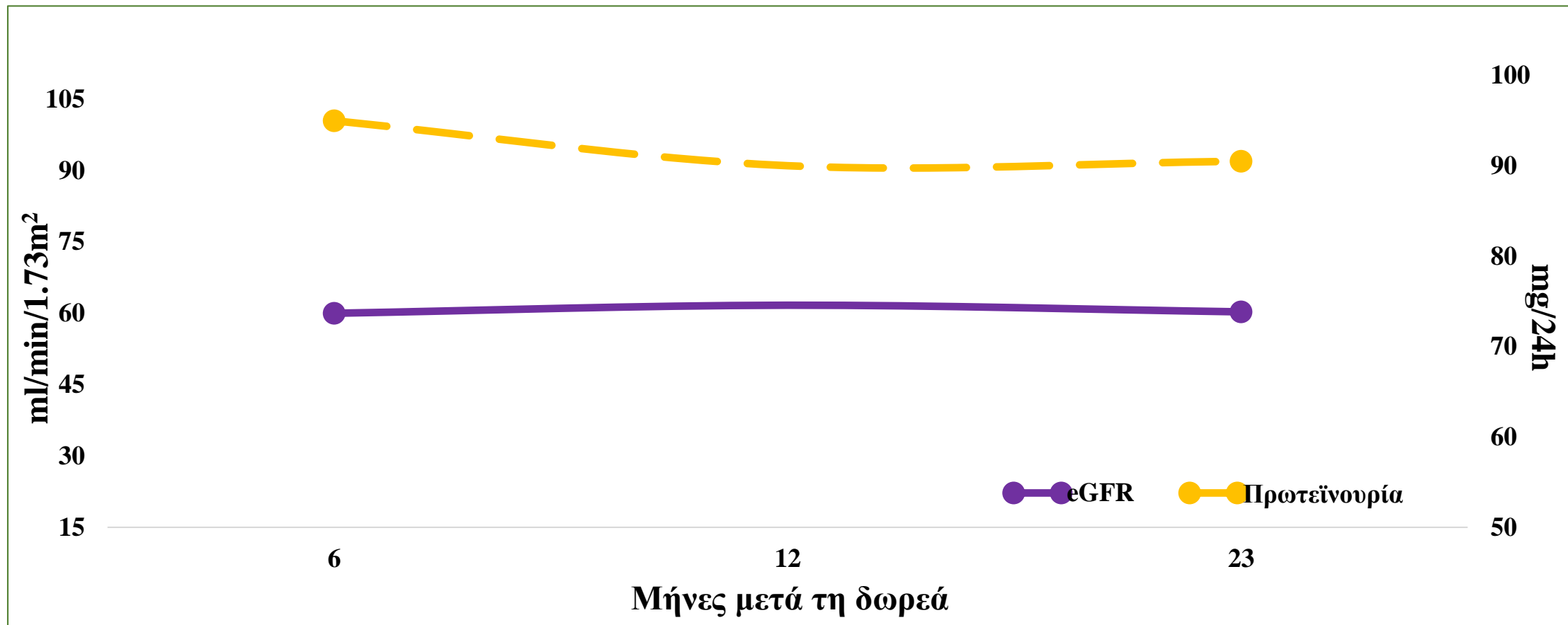
90 (IQR:47)

23 μήνες (IQR:35)

60,3 ± 14

90,5 (IQR:50)

ΝΕΦΡΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ «ΟΡΙΑΚΩΝ» ΖΩΝΤΩΝ ΔΟΤΩΝ

ΛΟΙΠΕΣ ΕΚΒΑΣΕΙΣ «ΟΡΙΑΚΩΝ» ΖΩΝΤΩΝ ΔΟΤΩΝ

☐ **Νεοδιαγνωσθείσες** συννοσηρότητες μετά τη δωρεά:

- ✓ **Αρτηριακή υπέρταση:** 9,6% (16/166)
- ✓ **Σακχαρώδης διαβήτης:** 1,8% (3/166)
- ✓ **Καρδιαγγειακό σύμβαμα:** 4,8% (8/166)

☐ Δεν σημειώθηκε **κανένας θάνατος** «οριακού» δότη

ΝΕΦΡΙΚΗ ΕΚΒΑΣΗ ΛΗΠΤΩΝ «ΟΡΙΑΚΩΝ» ΖΩΝΤΩΝ ΔΟΤΩΝ

Νεφρική λειτουργία:

- Στους **6 μήνες** μετά τη μεταμόσχευση:
eGFR **54,8 ± 18** ml/min/1.73m²
- Στους **12 μήνες** μετά τη μεταμόσχευση:
eGFR **56,7 ± 16,9** ml/min/1.73m²

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ❑ Η αξιοποίηση προσεκτικά επιλεγμένων «οριακών» ζώντων δοτών νεφρού αποτελεί μια **ασφαλή στρατηγική** για την αύξηση της δεξαμενής νεφρικών μοσχευμάτων.

- ❑ Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ασφάλεια αυτών των μεταμοσχεύσεων αποτελούν:
 - ✓ η **ενδεδειγμένη προμεταμοσχευτική αξιολόγηση** όλων των παραγόντων κινδύνου των υποψηφίων δοτών
 - ✓ η **εμπειριστατωμένη ενημέρωση** των υποψηφίων δοτών και επακόλουθη συναίνεσή τους
 - ✓ η **μακροχρόνια παρακολούθηση** των «οριακών» δοτών και η βέλτιστη ρύθμιση παραγόντων κινδύνου και συννοσηροτήτων

- ❑ Απαιτούνται περισσότερα δεδομένα σχετικά με τη μακροχρόνια έκβαση «οριακών» δοτών και σύγκρισή τους με αυτή των μη «οριακών» δοτών

Σας ευχαριστώ!

Il est peut-être plus important de poser des questions que d'apporter des réponses.

Asking question is more important than finding answers.

~Le Petit Soldat (1963) Jean-Luc Godard